

Het ontwikkelgesprek

Opleiding: Bachelor Civiele Techniek

Academie: Academie voor Duurzaam Gebouwde Omgeving (ADGO)

Variant: Voltijd, duaal

Locatie: Tilburg en Den Bosch

ISAT-code: 34279

Datum ontwikkelgesprek: 20 mei 2025

Aanwezigen:

Panelleden:ⁱ Voorzitter, panellid, panellid, studentpanellid, secretaris

Opleiding: Directeur, adjunct-directeur, opleidingscoördinator, docent lid regiecirkel onderwijs, docent en coach duaal, docent en lid regiecirkel co-creatie en lid WAR, notulist

Vraagstukken:

1. De opleiding werkt in het programma zichtbaar in co-creatie met het werkveld in de vorm van gastlessen die door werkveldpartners verzorgd worden en door gebruik te maken van casuïstiek uit de praktijk. De duale variant van de opleiding kan gezien worden als de meest intensieve en hoogst haalbare vorm van co-creatie. Tussen het gebruik van gastlessen of casuïstiek en de duale variant van de opleiding is veel ruimte voor meer en intensievere vormen van co-creatie waarop de opleiding nog weinig zicht heeft.

De opleiding is nieuwsgierig naar ervaringen van de panelleden hiermee.

2. Actueel heeft de opleiding juist een hogere instroom studenten dan twee jaar geleden. Deze wordt grotendeels gewijd aan het verruimen van de instroomeisen. Ondanks de actuele hogere instroom ligt het in de lijn der verwachting dat de instroom op beide leslocaties in de toekomst verlaagt.

De opleiding vraagt aan het panel om ideeën hoe daar in de toekomst mee om te gaan.

Ad 1. Co-creatie

De panelleden herkennen uit hun eigen opleiding of werkzaamheden het werken met gastcolleges of casuïstiek. Ook worden hierbij excursies en projecten met bedrijven genoemd.

Het gesprek vervolgt met een aantal intra- en extracurriculaire mogelijkheden voor co-creatie.

Intracurriculair

Door het panel wordt een andere samenwerking benoemd. Saxion heeft met verschillende bedrijven, waaronder Witteveen+Bos, en de gemeente Deventer de Kien (<https://www.dekien.nl/>), een kenniscampus om verschillende projecten en onderzoeken uit te voeren letterlijk voor de deur, de spoorzone van Deventer. Hierbij voeren studenten eerst de opdrachten van de bedrijven uit en pas daarna wordt het werk van studenten, waar nodig, door professionals aangepast. Het werken bij de Kien wordt onder meer bijvoorbeeld in het tweede studiejaar als project in twee opeenvolgende modules (1. Programma van Eisen, 2. Ontwerp) uitgevoerd.

Het panel en de opleiding denken gezamenlijk na over soortgelijke mogelijkheden voor de studenten van Avans. Er wordt besproken dat ook de Gemeentes Tilburg en Den Bosch projecten hebben die binnen de versnellingsopgaves van de Rijksoverheid met bijbehorende versnellingsgelden vallen, en een mooie kans bieden voor co-creatie.

Saxion heeft ook het smart solutions semester

(<https://www.saxion.nl/bedrijven/samenwerken-met-saxion/smart-solutions-semester>) voor ouderejaars studenten waarin zij met lectoraten en bedrijven samenwerken aan opdrachten die door de werkveldpartners ingebracht worden. Hierin werken studenten Civiele Techniek

met studenten van andere opleidingen samen. Dit kunnen ook opleidingen zoals Creative Media zijn die buiten het domein Built Environment vallen. HZ University of Applied Sciences werkt vooral in co-creatie met lectoraten die onderzoekopdrachten ontvangen uit verschillende steden. Verschillende onderzoeksgroepen komen samen in het naast HZ University of Applied Sciences gelegen onderzoekscentrum (Joint Research Center Zeeland, <https://jrcz.nl/>) om onderzoek te doen. Samenwerking met de lectoraten is op meerdere momenten in het curriculum gerealiseerd.

Extracurriculair

De HAN, Academie voor Built Environment, heeft voor de studenten van de opleidingen Bouwkunde en Civiele Techniek een advies-/ingenieursbureau opgericht: Buro Built (<https://burobuilt.nl/>). Buro Built ontvangt projecten/opdrachten uit het bedrijfsleven. Studenten, die een 0-urencontract hebben met Buro Built, werken aan deze opdrachten. Het is op dit moment ingestoken als een bijbaan voor studenten. Buro Built is een op zichzelf staande organisatie maar onderdeel van de academie en wordt gerund door docenten van de opleidingen. Studenten kunnen hier vanaf het eerste studiejaar werken. Buro Built ziet wel verdere ontwikkelmogelijkheden om het werken aan opdrachten van Buro Built als een soort keuzepakket in het curriculum te verwerken.

Ad 2. Omgaan met veranderende instroom

De opleiding zelf denkt erover om mogelijk op termijn beide locatie samen te voegen. Het panel ziet een aantal andere mogelijkheden om met de verwachte lagere instroom om te gaan.

De aanwezigen spreken over de mogelijkheid om de opleidingen binnen het domein Built Environment per hogeschool samen te voegen tot één opleiding B Built Environment. Deze mogelijkheden wordt niet toegejuicht door de werkvelddeskundige die het als 'horrorbeeld' ziet. Studenten worden dan te breed opgeleid. Bedrijvensveld en vertegenwoordigers van opleidingen worden er niet enthousiast van.

Panelleden zien in de lagere instroom ook een kans om te veranderen en kritisch naar de eigen opleiding te kijken. Er wordt een vergelijking getrokken met de jaren 2010-2012 toen het aantal studenten Civiele Techniek in elk geval op de HAN bijna verdubbeld is door een crash van studentenaantallen bij Bouwkunde (door maatschappelijke veranderingen). Ook toen moest de opleiding nadenken over hoe om te gaan met de veranderende instroom. Het docententeam van deze opleiding heeft destijds kritisch gekeken naar de leeractiviteiten van de opleiding en welk effect dit heeft op het werkelijke leren van de studenten. Er is kritisch beoordeeld welke leeractiviteiten noodzakelijk zijn voor het afleveren van een goede civiel ingenieur voor de arbeidsmarkt.

Een andere mogelijkheid wordt gezien in het samenwerken tussen opleidingen. Je zou de opleidingen van verschillende hogescholen kunnen verdelen in profielen. Denk aan 'rivierwaterbouw' aan de HAN, 'stedelijke CT' bij Avans en 'kustwaterbouw' aan HZ University of Applied Sciences.

Daarbij kan je ook denken aan een brede basis in jaar één die door alle opleidingen wordt verzorgd en de mogelijkheid om daarna te specialiseren (en dus mogelijk van hogeschool te wisselen).

Een andere kans wordt gezien in meer reclame, meer zichtbaarheid voor de civiele techniek. Denk aan reclamespots na nieuws over relevante vraagstukken. Denk aan een spot "Kom Civiele Techniek studeren aan HZ University of Applied Sciences" na een nieuwsitem over de overstroming van een deel van steden in Zeeland.

Ook zien de aanwezigen een kans in het enthousiasmeren van scholieren van de relevante vooropleidingen. Hoe kun je havisten en studenten van het vwo nu al enthousiaster maken? Denk daarbij aan voorlichtingen door docenten of alumni van de eigen school. Wellicht is hier een kans om leden van de werkveldadviesraad in te zetten. Avans heeft zelf ook een aantal initiatieven zoals 'Avans Tech' of 'Meiden in techniek'. De indruk van de aanwezigen is echter dat dit veel energie kost en weinig studenten oplevert.

Het werkveld heeft op dit moment voldoende instroom vanuit de opleidingen. Witteveen+Bos bijvoorbeeld groeit in stagiaires en pas afgestudeerden

maar wel in andere expertises. Veel ingenieurbureaus werken ook met verschillende expertises. De verwachting is wel dat over een aantal jaar juist weer meer constructeurs nodig zijn. Het werkveld heeft op dit moment nog niet genoeg pijn.

De opleiding dankt het panel voor het gesprek.
